

1404.

Na osnovu člana 49 stav 1 Zakona o veterinarstvu ("Službeni list CG", br. 30/12 i 48/15), Vlada Crne Gore na sjednici od 06. oktobra 2016. godine, donijela je

PLAN UPRAVLJANJA KRIZNIM SITUACIJAMA U SLUČAJU POJAVE AVIJARNE INFLUENCE ŽIVINE

1. Uvod

Visoko patogena avijarna influenza („ptičji grip”, klasična kuga živine, Highly Pathogenic Avian Influenza, Pestis Avium) spada u naročito opasne zarazne bolesti. To je akutna, generalizovana zarazna bolest ptica, odnosno infekcija živine ili drugih ptica koje se drže zatvorene, izazvana bilo kojim virusom influence tipa A, podtipom H5 ili H7 ili čiji je intravenski indeks patogenosti veći od 1.2 kod pilića starih šest nedjelja. Bolest je prvi put opisana u Italiji 1878. godine. Odlikuje se visokom smrtnošću domaće živine. Kao posljedica hemoragične septikemije, javljaju se simptomi apatije, otežanog disanja, proliva, edemi i cijanoza glave. Sve vrste ptica su prijemčive za virus avijarne influenza, a posebno domaća živina (čurke i kokoške). Uzročnik može biti patogen za ljude i svinje kod kojih može izazvati klinički manifestno oboljenje.

Avijarnu influencu ptica izaziva RNK virus influence tipa A iz familije Orthomyxoviridae. Postoji više podtipova influence A virusa, koji se klasifikuju na osnovu prisustva jednog od 16 različitih hemaglutinin antigena (H1-H16) i jednog od 9 neuraminidaza antigena (N1-N9). Praktično sve kombinacije hemaglutinina i neuraminidaze mogu biti dokazane kod virusnih izolata iz ptica. Najpatogeniji podtipovi virusa visoko patogene avijarne influence pripadaju serotipovima H5 i H7. Na osnovu stepena patogenosti za prijemčivu populaciju, postoje 2 biotipa virusa: virus visoke patogenosti (HPAI) i virus niske patogenosti (LPAI). Niskopatogeni sojevi iz H5 i H7 grupe mogu mutirati u visokopatogene sojeve koji uzrokuju uginuće i do 100% (virusi iz ostalih H grupa ne mutiraju u visokopatogene sojeve). Niskopatogeni sojevi, iz bilo koje H grupe, uz nepovoljne mikroklimatske uslove (amonijak, vlaga, CO₂) i sekundarne infekcije (Mycoplasma, E. coli) uzrokuju ozbiljno oboljenje kokošaka i čuraka iznimno s uginućem i do 50%.

Avijarna influenza se odlikuje brzim širenjem bolesti kroz prijemčivu populaciju. Kliničke manifestacije infekcije zavise od virulentnosti soja, vrste ptica, prirodne otpornosti, prethodne ekspanzije prema virusu i uslova smještaja i uzgoja.

Virus se širi u životnoj sredini preko oboljelih ptica, a može se prenijeti i preko proizvoda porijeklom od ptica. Važnu ulogu u širenju bolesti imaju ptice selice čije je stanište vezano za vodene površine (ptice plovuše). Virus se prenosi direktnim kontaktom prijemčivih jedinki sa inficiranim pticama, fecesom i aerosolom fekooralnim putem.

Bolest najčešće nastaje kao posljedica direktnog kontakta sa oboljelim pticama, ali i indirektnim putem jer inficirane ptice izlučuju veliku količinu virusa putem sekreta i ekskreta i tako zagađuju zemljište, prašinu, hranu i vodu. Virus može da se prenese i preko tijela ili nogu životinja, kao što su glodari. Kontaminirana oprema na živinarskim farmama, vozila, hrana, kavezi ili odeća, posebno obuća, mogu da posluže za prenošenje virusa sa farme na farmu. U sredinama gdje postoji veliki broj zaraženih ptica, virusi ptičijeg gripa se brzo prenose sa farme na farmu kretanjem živih ptica, ljudi, kontaminiranim vozilima, opremom, hranom. Virusi ptičijeg gripa imaju iznenađujuću sposobnost da u spoljašnjoj sredini očuvaju zaraznost, posebno u površinskim vodama.

Pored direktnog prenošenja, kod sisara je značajan i indirektni način prenošenja preko vode koja je kontaminirana virusima i preko predmeta. Čovjek takođe može biti potencijalni domaćin za viruse ptičijeg gripa. U slučaju H5N1 rizik direktnog prenošenja sa ptica na čovjeka izgleda da je najveći kod lica koja su u bliskom kontaktu sa živom zaraženom živinom ili sa predmetima koji su kontaminirani izlučevinama zaražene živine. Rizik od zaražavanja je najveći pri klanju, čišćenju perja i rezanju mesa živine.

Do sada u Crnoj Gori nije bilo slučajeva pojave Avijarne influence.

Ova bolest izaziva velike negativne socio-ekonomske posljedice za državu i šire okruženje i može dovesti do ugrožavanja opstanka populacije domaće živine i divljih ptica. Pojava bolesti dovodi do ograničavanja unutrašnje i međunarodne trgovine živinom i proizvodima od živinskog mesa.

Glavni cilj donošenja Kriznog plana je smanjivanje rizika i opasnosti od pojave avijarne influence kod domaćih živine, radi sprječavanja unosa virusa avijarne influence, postizanja i očuvanja statusa slobodnog od avijarne influence i stvaranje uslova za nesmetan promet živine i proizvoda od živinskog mesa.

Krizni plan će omogućiti efikasno sprovođenje propisanih mjera, brzu i koordinisanu mobilizaciju svih predviđenih resursa, čime će se spriječiti širenje bolesti i smanjiti negativne posljedice koje utiču na razvoj živinarstva i proizvodnju bezbjedne hrane.

Suzbijanje i iskorjenjivanje avijarne influence u slučaju pojave bolesti koja ima razmjere epizootije sprovodiće državni organi, organizacije i veterinarska služba preko Operativnog štaba odnosno opštinskih timova koji se formiraju na lokalnom nivou na način utvrđen ovim Kriznim planom.

Ovim planom bliže se uređuje koordinacija i organizacija operativnih jedinica na suzbijanju pojave i iskorjenjivanju avijarne influence na cijelom epizootiološkom području.

2. Normativni okvir

2.1. Zakonski i podzakonski akti:

- Zakon o veterinarstvu ("Službeni list CG", br. 30/12 i 48/15)
- Zakon o zaštiti dobrobiti životinja ("Službeni list CG", broj 14/08);
- Zakon o zaštiti i spašavanju ("Službeni list CG", br. 13/07 i 32/11);

- Pravilnik o klasifikaciji bolesti životinja, načinu prijavljivanja i obavještanja o zaraznim bolestima životinja ("Službeni list CG", broj 5/08);
- Pravilnik o mjerama za sprječavanje pojave, otkrivanje, suzbijanje i iskorjenjivanje Avijarne influence ("Službeni list CG", broj 70/15);
- Pravilnik o higijenskim, veterinarsko-zdravstvenim i drugim uslovima za nus proizvode i objekte za preradu ili uništavanje nus proizvoda životinjskog porijekla ("Službeni list CG", br. 45/15) i
- Program obaveznih mjera zdravstvene zaštite životinja.

2.2 Sumnja na avijarnu influencu

2.2.1 Obavještanje o postojanju sumnje na avijarnu influencu

Držalac živine dužan je da obavijesti najbližu veterinarsku ambulantu ili službenog veterinara u skladu sa članom 56 stav 2 alineja 1 Zakona o veterinarstvu, ukoliko među živinom na svom gazdinstvu primijeti pojavu uzastopno dva i više slučajeva oboljenja ili uginuća sa istim ili sličnim znacima ili kada nastupi naglo uginuće živine bez vidljivog uzroka.

Veterinar na osnovu prijave sumnje od strane držaoca vrši klinički pregled živine i kada utvrdi promjene koje ukazuju na sumnju na avijarnu influencu dužan je da bez odlaganja, a najkasnije u roku od 24 sata (telefonom i telefaksom ili elektronskim putem) prijavi sumnju nadležnom službenom veterinaru u skladu sa članom 4 Pravilnika o klasifikaciji bolesti životinja, načinu prijavljivanja i obavještanja o zaraznim bolestima životinja.

Službeni veterinar nakon dobijanja obavještenja o prijavi sumnje bez odlaganja, a najkasnije u roku od 24 sata, obavještava upravu za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove (u daljem tekstu: upravu) i pravna lica koja obavljaju veterinarsku djelatnost na tom području u skladu sa članom 4 Pravilnika o klasifikaciji bolesti životinja, načinu prijavljivanja i obavještanja o zaraznim bolestima životinja.

2.2.2. Mjere koje se preduzimaju u slučaju sumnje na pojavljivanje avijarne influence

Držalac živine dužan je da odvoji zdrave životinje od životinja za koje se sumnja da su oboljele, ne dozvoli ulazak neovlašćenih lica na gazdinstvo odnosno u objekat, ne izvodi ili izgoni živinu van gazdinstva odnosno objekta, sačuva uginulu živinu do dolaska veterinara, omogućiti klinički pregled, uzimanje materijala za dijagnostičko ispitivanje, kao i epizootiološko ispitivanje i sprovede i druge naložene ili propisane mjere u skladu sa članom 56 stav 2 Zakona o veterinarstvu.

Veterinar koji posumnja na bolest dužan je da: naloži držaocu da sprovede propisane mjere i da naložene mjere upiše u evidenciju koja se vodi na gazdinstvu; preduzme neophodne mjere radi potvrđivanja ili isključivanja sumnje na bolest kada utvrdi bolest odnosno sumnja na bolest iz člana 54 Zakona o veterinarstvu.

Uzimanje uzoraka za laboratorijsko ispitivanje potrebno za potvrđivanje bolesti vrši se u skladu sa Pravilnikom o mjerama za sprječavanje pojave, otkrivanje, suzbijanje i iskorjenjivanje avijarne influence (Prilog 1 – Odjeljak C postupci za prikupljanje i prevoz uzoraka).

Specijalistička veterinarska laboratorija vrši laboratorijsku dijagnostiku avijarne influence, patoanatomska ispitivanja u slučaju sumnje na avijarnu influencu, obezbjeđuje i vrši kontinuiranu laboratorijsku dijagnostiku avijarne influence.

Specijalistička veterinarska laboratorija vrši laboratorijsku dijagnostiku avijarne influence sljedećim dijagnostičkim postupcima: otkrivanje antitijela ELISA metodom i RT-PCR za detekciju antigena. Uzorci koji su reagovali pozitivno na prisustvo virusa atipične kuge živine u cilju dobijanja potvrdnog rezultata, dostavljaju se referentnoj laboratoriji Evropske unije za dijagnostiku Avijarne influence (Central Veterinary Laboratory-Avian Virology, New Haw, Weybridge, Surrey KT 15 3NB, United Kingdom.)

Službeni veterinar nadležan za određeno epizootiološko područje dužan je da sumnju na bolest prijavi na propisani način upravi i na osnovu prijave sprovede epizootiološko ispitivanje u skladu sa članom 7 Pravilnika o mjerama za sprječavanje pojave, otkrivanje, suzbijanje i iskorjenjivanje avijarne influence.

Službeni veterinar u slučaju sumnje na prisustvo bolesti avijarne influence naređuje sprovođenje mjera iz čl. 4 i 7 Pravilnika o mjerama za sprječavanje pojave pojave, otkrivanje, suzbijanje i iskorjenjivanje avijarne influence.

2.3. Postupak u slučaju potvrđivanja avijarne influence

2.3.1 Obavještanje o potvrđenom prisustvu avijarne influence

Veterinar je dužan da nakon dobijanja izvještaja o laboratorijskom ispitivanju dostavljenih uzoraka prijavi potvrđeni slučaj avijarne influence bez odlaganja službenom veterinaru nadležnom za to epizootiološko područje, najkasnije u roku od 24 sata (telefonom, telefaksom ili elektronskim putem i u pisanoj formi na Obrascu "PB") u skladu sa članom 5 Pravilnika o klasifikaciji bolesti životinja, načinu prijavljivanja i obavještanja o zaraznim bolestima životinja.

Službeni veterinar nadležan za to epizootiološko područje dužan je da o pojavi zarazne ili parazitske bolesti ili sumnje na bolest obavijesti o potvrđivanju bolesti avijarne influence, pravna lica koja obavljaju veterinarsku djelatnost u skladu sa članom 58 Zakona o veterinarstvu i upravu bez odlaganja, a najkasnije u roku 24 sata (telefonom, telefaksom ili elektronskim putem i u pisanoj formi na Obrascu "PB"), a izvještaj o pojavi avijarne influence dostavi upravi do 15. u mjesecu, za protekli mjesec u skladu sa članom 5 Pravilnika o klasifikaciji bolesti životinja, načinu prijavljivanja i obavještanja o zaraznim bolestima životinja.

2.3.2 Mjere koje se preduzimaju u slučaju potvrđenog prisustva visoko patogene avijarne influence na gazdinstvu

Na gazdinstvu na kojem je potvrđeno prisustvo visoko patogene avijarne influence (u daljem tekstu VPAI) sprovede se mjere utvrđene članom 8 Pravilnika o mjerama za sprječavanje pojave, otkrivanje, suzbijanje i iskorjenjivanje avijarne influence

2.3.3 Mjere koje se preduzimaju na izdvojenim gazdinstvima

Na gazdinstvu koje se sastoji od dvije ili više odvojenih proizvodnih jedinica, sprovede se mjere utvrđene članom 10 Pravilnika o mjerama za sprječavanje pojave, otkrivanje, suzbijanje i iskorjenjivanje avijarne influence.

2.3.4. Mjere koje se preduzimaju na kontaktnim gazdinstvima

Na gazdinstvu koje je, na osnovu epizootiološkog ispitivanja, službeni veterinar odredio kao kontaktno gazdinstvo odnosno gazdinstvo na kojem je ili na koje može biti unijet virus avijarne influence, sprovode se mjere utvrđene članom 11 Pravilnika o mjerama za sprječavanje pojave, otkrivanje, suzbijanje i iskorjenjivanje avijarne influence.

2.3.5 Epizootiološko ispitivanje

U slučaju izbijanja avijarne influence službeni veterinar sprovodi epizootiološko ispitivanje u skladu sa članom 7 Pravilnika o mjerama za sprječavanje pojave, otkrivanje, suzbijanje i iskorjenjivanje avijarne influence.

2.3.6 Mjere koje se sprovode na zaraženom i ugroženom području

Na zaraženom i ugroženom području sprovode se mjere naložene od strane službenog veterinara u skladu sa članom 13 Pravilnika o mjerama za sprječavanje pojave, otkrivanje, suzbijanje i iskorjenjivanje avijarne influence.

2.3.7. Označavanje zaraženog i ugroženog područja

Označavanje zaraženog i ugroženog područja vrši se tablama i trakama, sa tekstom upozorenja datim u Prilogu 1 koji je sastavni dio ovog plana.

2.3.8. Mjere koje se sprovode u zaraženom području

U zaraženom području sprovode se mjere utvrđene članom 14 Pravilnika o mjerama za sprječavanje pojave, otkrivanje, suzbijanje i iskorjenjivanje avijarne influence.

2.4. Mjere koje se sprovode u ugroženom području

U ugroženom području sprovode se mjere utvrđene članom 22 Pravilnika o mjerama za sprječavanje pojave, otkrivanje, suzbijanje i iskorjenjivanje avijarne influence.

2.4.1. Mjere koje se preduzimaju u slučaju sumnje na prisustvo visoko patogene avijarne influence (u daljem tekstu VPAI) u prevoznim sredstvima i klanicama

Ako postoji sumnja ili je potvrđeno prisustvo VPAI u klanicama ili prevoznim sredstvima, preduzimaju se mjere radi potvrđivanja ili isključivanja prisustva VPAI u skladu sa članom 24 i Prilogom 1 Pravilnika o mjerama za sprječavanje pojave pojave, otkrivanje, suzbijanje i iskorjenjivanje avijarne influence.

2.4.2. Mjere koje se preduzimaju na graničnim inspekcijskim mjestima ili na prevoznim sredstvima

U slučaju sumnje ili potvrđivanja VPAI na graničnim inspekcijskim mjestima, preduzimaju se mjere u skladu sa članom 25 i Prilogom 1 Pravilnika o mjerama za sprječavanje pojave pojave, otkrivanje, suzbijanje i iskorjenjivanje avijarne influence.

2.4.3. Mjere koje se preduzimaju na gazdinstvima u slučaju niskopatogene avijarne influence (u daljem tekstu NPAI)

U slučaju izbijanja niskopatogene avijarne influence preduzimaju se mjere u skladu sa članom 27 Pravilnika o mjerama za sprječavanje pojave pojave, otkrivanje, suzbijanje i iskorjenjivanje avijarne influence.

2.4.4. Mjere koje se preduzimaju za nekomercijalna gazdinstva

U slučajevima izbijanja NPAI na nekomercijalnom gazdinstvu, cirkusu, zoološkom vrtu, prodavnici kućnih ljubimaca, rezervatu ili parku prirode, ograđenom prostoru u kojima se drži živina i druge ptice za potrebe naučno istraživačkog rada ili radi očuvanja ugroženih vrsta ptica, registrovanoj odgajivačnici rijetkih rasa živine ili drugih ptica preduzimaju se mjere u skladu sa članom 28 Pravilnika o mjerama za sprječavanje pojave pojave, otkrivanje, suzbijanje i iskorjenjivanje avijarne influence.

2.4.5. Mjere koje se preduzimaju na kontaktnim gazdinstvima

Na gazdinstvu koje je, na osnovu epizootiološkog ispitivanja, službeni veterinar odredio kao kontaktno gazdinstvo odnosno gazdinstvo na kojem je ili na koje može biti unijet virus NPAI, sprovode se mjere utvrđene članom 30 Pravilnika o mjerama za sprječavanje pojave, otkrivanje, suzbijanje i iskorjenjivanje avijarne influence.

2.5. Mjere koje se preduzimaju na području pod ograničenjem

Na području pod ograničenjem sprovode se mjere utvrđene članom 31 Pravilnika o mjerama za sprječavanje pojave, otkrivanje, suzbijanje i iskorjenjivanje avijarne influence.

2.6 Čišćenje i dezinfekcija

Principi i postupci čišćenja i dezinfekcije sprovode se pod službenim nadzorom u skladu sa Prilogom 3 Pravilnika o mjerama za sprječavanje pojave, otkrivanje, suzbijanje i iskorjenjivanje avijarne influence.

2.7. Ponovno naseljavanje gazdinstva

Ponovno naseljavanje živine na gazdinstva na kojem je bila potvrđena avijarna influenza vrši se nakon isteka roka od 21 dan nakon završnog čišćenja i dezinfekcije i na osnovu procjene rizika u skladu sa članom 35 Pravilnika o mjerama za sprječavanje pojave, otkrivanje, suzbijanje i iskorjenjivanje avijarne influence.

2.8. Hitna vakcinacija ili preventivna vakcinacija

Hitna vakcinacija ili preventivna vakcinacija određenih vrsta živine sprovodi se u skladu sa odredbama člana 36 Pravilnika o mjerama za sprječavanje pojave, otkrivanje, suzbijanje i iskorjenjivanje avijarne influence.

2.9 Usmrćivanje zaraženih životinja i onih koje su bile sa njima u kontaktu

Usmrćivanje zaraženih životinja sprovodi se u skladu sa članom 59 stav 1 tačka 8 i 9 Zakona o veterinarstvu, članom 16 stav 2 tačka 4, stav 3, stav 4, stav 5 tačka 1 i stav 8 Zakona o zaštiti dobrobiti životinja i u skladu sa posebnim propisom kojim je regulisan načinu vršenja veterinarsko-sanitarnog pregleda i kontrole životinja prije klanja i proizvoda životinjskog porijekla.

2.10 Neškodljivo uklanjanje leševa i predmeta kontaminiranih uzročnikom avijarne influence

Neškodljivo uklanjanje leševa i predmeta kontaminiranih uzročnikom avijarne influence sprovodi se u skladu sa čl. 105 i 106 Zakona o veterinarstvu i Pravilnikom o higijenskim, veterinarsko-zdravstvenim i drugim uslovima za nus proizvode i objekte za preradu ili uništavanje nus proizvoda životinjskog porijekla ("Službeni list CG", br. 45/15)

2.11 Odjavljivanje avijarne influence

Avijarna influenza je prestala kada od ozdravljenja, uginuća, klanja ili usmrćivanja posljednje oboljele životinje i poslije izvršene završne dezinfekcije, odnosno dezinsekcije i deratizacije istekne najduži inkubacioni period za avijarnu influencu u skladu sa članom 61 stav 1 Zakona o veterinarstvu.

Službeni veterinar dužan je da avijarnu influencu odjavi na obrascu "OB" u skladu sa članom 10 Pravilnika o mjerama za sprječavanje pojave, otkrivanje, suzbijanje i iskorjenjivanje avijarne influence.

2.12. Naknada štete

Vlasniku živine koje su uginule ili koje su usmrćene zbog sprovođenja naređenih mjera za suzbijanje avijarne influence, kao i za stvari i sirovine koje su oštećene ili uništene prilikom sprovođenja naređenih mjera pripada naknada štete u visini tržišne vrijednosti živine ili predmeta u trenutku izvršenja mjere u skladu sa članom 69 stav 1 i članom 70 Zakona o veterinarstvu.

Mjere za suzbijanje pojave i iskorjenjivanje avijarne influence koje se odnose na zdravstvenu zaštitu, kliničke preglede, postavljanje dijagnoze i laboratorijsko ispitivanje u cilju potvrđivanja prisustva virusa avijarne influence vrše se u skladu sa zakonom, pravilima struke i Stručnim uputstvom za sprovođenje Kriznog plana koje priprema Uprava.

2.13. Pomoć drugih organa državne uprave u sprovođenju kriznog plana

Kada se pojavi avijarne influence, u zavisnosti od stepena opasnosti, Uprava može da zatraži pomoć od organa uprave nadležnog za poslove policije i organa državne uprave nadležnog za poslove odbrane radi sprovođenja mjera suzbijanja i iskorjenjivanja bolesti, u skladu sa članom 65 Zakona o veterinarstvu.

Vlada može zadužiti organ uprave nadležan za poslove policije i organ državne uprave nadležan za poslove odbrane da sprovodi mjere ograničenja ili zabrane kretanja ljudi i životinja na određenim područjima, a po potrebi i na djelovima granice Crne Gore radi sprječavanja unošenja i širenja, kao i preduzimanja mjera suzbijanja avijarne influence iz člana 54 st. 2 i 3 ovog zakona.

2.14. Zaštitne mjere

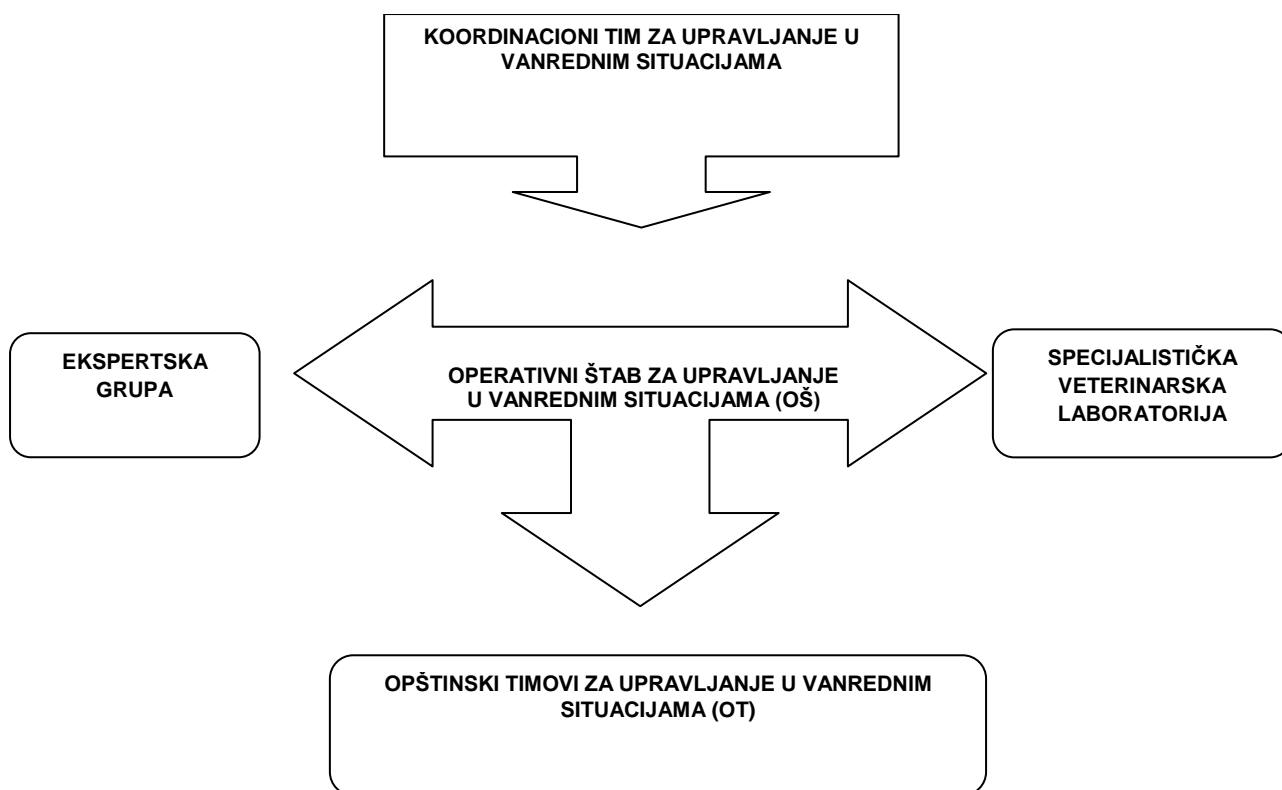
Kada se utvrdi i dok traje opasnost od avijarne influence Ministarstvo može u vanrednim situacijama, kao i u drugim okolnostima čije nastupanje nije moguće predvidjeti, spriječiti, otkloniti ili smanjiti do prihvatljivog nivoa, ili kada postoji rizik da se na teritoriju Crne Gore iz drugih država unese avijarna influenza ili da se prenese uvozom ili tranzitom pošiljki, radi suzbijanja i iskorjenjivanja bolesti, narediti preduzimanje i drugih mjera i postupaka koji nisu propisani zakonom, u skladu sa članom 59 stav 3 i članom 63 stav 2 Zakona o veterinarstvu.

3. Organizaciona struktura i lanac komandovanja

3.1. Koordinacioni tim za upravljanje u vanrednim situacijama

U slučaju epizootije i proglašavanja vanrednog stanja zbog avijarne influence obavještava se Koordinacioni tim za upravljanje u vanrednim situacijama putem operativnog komunikacionog centra 112, u skladu sa Zakonom o zaštiti i spašavanju.

3.2 Lanac komandovanja



3.3. Operativni štab za upravljanje vanrednom situacijom zbog epizootije avijarne influence (OŠ)

Za upravljanje vanrednom situacijom zbog epizootije avijarne influence formira se Operativni štab za upravljanje u vanrednim situacijama (u daljem tekstu: Operativni štab) kojim rukovodi direktor Direktorata za vanredne situacije.

Ministarstvo poljoprivrede u ruralnog razvoja - Uprava vrši:

- procjenu opasnosti od pojave i širenja avijarne influence;
- obezbjeđuje osposobljavanje zaposlenih;
- preduzima mjere i aktivnosti potrebne za efikasno izvršavanje Kriznog plana;
- obezbjeđuje pravovremenu pripremu i davanje podataka i informacija od značaja Ministarstvu unutrašnjih poslova;
- vrši i druge poslove utvrđene zakonom.

Operativnom štabu tokom trajanja epizootije, stručnu i tehničku pomoć pruža Ekspertska grupa i/ili eksperti i Specijalistička veterinarska laboratorija.

Članovi Operativnog štaba su:

- 1) ministar poljoprivrede i ruralnog razvoja (u daljem tekstu: Ministar);
- 2) direktor Uprave;
- 3) načelnik/savjetnik Sektora/Odjeljenja za zaštitu zdravlja i dobrobit životinja Uprave;
- 4) glavni veterinarski inspektor;
- 5) predstavnik granične veterinarske inspekcije;
- 6) direktor Specijalističke veterinarske laboratorije;
- 7) predstavnik Veterinarske komore Crne Gore;
- 8) predstavnik Ministarstva unutrašnjih poslova;
- 9) predstavnik Ministarstva odbrane;
- 10) predstavnik Ministarstva finansija;
- 11) predstavnik Uprave policije;
- 12) predstavnik Uprave Carina;
- 13) predstavnik Agencije za zaštitu životne sredine;
- 14) predstavnik lokalne samouprave;
- 15) predstavnik velikih proizvođača.

U radu Operativnog štaba, po pozivu, mogu da učestvuju stariješine i predstavnici drugih ministarstava i drugih organa uprave i predstavnici drugih organizacija i institucija.

Radi uspostavljanja hitne komunikacije i obezbjeđivanja stalne dostupnosti članova Operativnog štaba, sačinjava se spisak članova Operativnog štaba sa neophodnim podacima, obezbjeđuje se neophodna oprema za hitnu komunikaciju i pripremaju se pisana uputstva i protokoli rada.

Spisak članova Operativnog štaba, Ekspertske grupe i opštinskih timovima sadrži, za svakog člana pojedinačno, najmanje sljedeće podatke:

- 1) ime i prezime;
- 2) obaveze;
- 3) telefonske brojeve (posao, stan);
- 4) E-mail (posao, stan).

3.4 Prostorije i oprema za rad Operativnog štaba

Prostorije i oprema potrebne za rad Operativnog štaba:

- 1) adekvatno opremljen kancelarijski prostor za rad članova Operativnog štaba;
- 2) sredstva za komunikaciju (telefoni (fiksni, mobilni), kompjuteri, faks, internet, radio veza i sl.);
- 3) ostala kancelarijska oprema (štampač, fotokopir, kancelarijski materijal i sl.)
- 4) kompjuterski sistem za identifikaciju jata i lokaciju živine, a ukoliko nije moguće štampane verzije izvoda iz centralne baze - gazdinstva živine;
- 5) mape razmjera 1:50.000 i 1:10.000;
- 6) uređaji za geopozicioniranje;
- 7) geografski informacioni sistem;
- 8) fotoaparati i video kamere koji se mogu dezinfikovati;
- 9) registri objekata: farme živine, klanice, stočne pijace i druge organizacije i udruženja koja bi mogla biti ugrožena i koji moraju biti obavješteni o potvrđenoj pojavi avijarne influence;
- 10) spisak javnih ustanova, veterinarskih i drugih organizacija koje mogu biti angažovane na poslovima suzbijanja bolesti i pružanja pomoći u vanrednim situacijama sa podacima o vrstama treninga i prethodnim iskustvima na poslovima suzbijanja visoko kontagioznih bolesti;
- 11) vozila za prevoz ljudi i opreme.

Za potrebe Operativnog štaba, mora se obezbijediti i prostorija za sastanke, komunikaciju sa medijima, predstavnicima živinarske industrije i drugim institucijama i organizacijama, kao i direktna telefonska linija rezervisana za pružanje informacija stanovništvu o načinu kontrole bolesti i ostalim značajnim informacijama.

3.5 Obaveze Operativnog štaba

Operativni štab:

- 1) Sprovodi i prati sprovođenje mjera mjera za suzbijanje i iskorjenjivanje avijarne influence od strane opštinskih timova;
- 2) preraspoređuje lica i druge resurse potrebne opštinskim timovima;
- 3) definiše područja u kojima se vakcinišu određene vrste živine u saradnji sa opštinskim timovima;
- 4) organizuje vakcinaciju u slučaju odobravanja hitne vakcinacije ili preventivne vakcinacije;
- 5) saraduje sa službenom i nacionalnom ovlaštenom laboratorijom;
- 6) saraduje i kontaktira sa medijima, uključujući i redovno izdavanje vanrednih saopštenja, ako je to potrebno;
- 7) saraduje sa Ministarstvom unutrašnjih poslova i drugim organima po potrebi u cilju obezbjeđivanja sprovođenja pojedinih mjera (zabrana prometa, kontrola kretanja ljudi i vozila);
- 8) Dostavlja izvještaj o epizootičkoj situaciji u odnosu na avijarnu influencu Vladi Crne Gore i nadležnim organima susjednih država, po potrebi.

3.6 Opštinski timovi za upravljanje u vanrednim situacijama

Na cijeloj teritoriji države, formiraju se Opštinski timovi za upravljanje u vanrednim situacijama (u daljem tekstu: Opštinski timovi).

Rukovodioci opštinskih timova su predsjednici opština. U radu Opštinskog tima obavezno učestvuje službeni veterinar. Uprava obavještava predsjednika Opštinskog tima na čijem je terenu bolest potvrđena.

Rukovodilac Opštinskog tima u što kraćem roku, a najkasnije u roku 24 sata okuplja članove i obavještava ih o trenutnom stanju i aktivnostima za suzbijanje avijarne influence, i ukoliko to situacija zahtijeva, angažuje i predstavnike drugih organizacija i institucija i o tome obavještava Operativni štab.

Ukupan broj aktiviranih Opštinskih timova zavisi od procjene Operativnog štaba i opasnosti i stepena raširenosti bolesti u zemlji. Nakon izvršene procjene sačinjava se mapa sa tačnim lokacijama opštinskih timova (adresa, telefonski broj i dr.).

Rukovodilac Opštinskog tima najmanje jednom dnevno organizuje sastanke sa članovima radi praćenja nivoa sprovođenja zadatih aktivnosti na suzbijanju i iskorjenjivanju avijarne influence, odnosno radi određivanja daljih dnevnih aktivnosti koje treba izvršiti. Prema utvrđenom stanju, formiraju se ekipe za sprovođenje popisa životinja, kliničkih pregleda životinja, uzimanja uzoraka, postavljanja znakova zabrane kretanja i obavještenja za javnost, postavljanje i kontrolu dezinfekcionih barijera, usmrćivanje i neškodljivo uklanjanje leševa, pranje, čišćenje i dezinfekciju objekata, vozila i opreme i dr.

Predsjednik Opštinskog tima uspostavlja i vodi evidenciju o sprovedenim aktivnostima i događajima značajnim za epizootiju i u stalnom je kontaktu sa Operativnim štabom.

3.7 Obaveze opštinskih timova

Opštinski timovi:

- 1) pripremaju i sprovode ispitivanje sumnjivih slučajeva na prisustvo avijarne influence;
- 2) organizuju hitan transport uzoraka do dijagnostičke laboratorije;
- 3) proglašavaju zaraženim gazdinstvo ili objekat na osnovu laboratorijskog nalaza i ostalih podataka/dokaza nakon konsultacija sa Operativnim štabom;
- 4) određuju i identifikuju kontaktna /kontaminirana gazdinstva;
- 5) angažuju potreban broj lica i opremu za zaraženo gazdinstvo ili područje;
- 6) određuju "čiste" i "prljave" puteve;
- 7) izdaju rješenje o usmrćivanju i neškodljivom uklanjanju živine koje se nalaze na zaraženom gazdinstvu ili kada to zahtijeva epizootička situacija u objektima i gazdinstvima na kojima postoji rizik da su zaražena ili mogućnost da će biti zaražena;
- 8) organizuju i vrše nadzor nad čišćenjem i dezinfekcijom zaraženih gazdinstava, uključujući i sprovođenje obaveznog tretmana kontaminirane opreme, materijala i vozila u skladu sa Zakonom o veterinarstvu i

Prilogom 3 Pravilnika o mjerama za sprječavanje pojave, otkrivanje, suzbijanje i iskorjenjivanje avijarne influence i;

- 9) saraduju sa Operativnim štabom u definisanju zaraženih i ugroženih područja i upoznaju Operativni štab o potrebi sprovođenja specifičnih i posebnih mjera koje je neophodno sprovesti na određenom području;
- 10) uspostavljaju ograničenja kretanja unutar zaraženih i ugroženih područja u skladu sa Pravilnikom o mjerama za sprječavanje pojave, otkrivanje, suzbijanje i iskorjenjivanje avijarne influence;
- 11) saraduju sa nadležnim organima pri proglašavanju gazdinstava zaraženim;
- 12) organizuju i sprovode kontrolne posjete svim gazdinstvima na kojima se nalazi živina u zaraženom području kao i one lokacije koji se nalaze u ugroženom području a za koje se pretpostavlja da postoji rizik od prisustva avijarne influence, uključujući i one lokacije koje su označene od strane Ekspertske grupe;
- 13) organizuju i sprovode epizootiološka ispitivanja na zahtjev Ekspertske grupe i utvrđuju premještanja živine odnosno kretanja kojima bi se mogla prenijeti bolest;
- 14) obezbjeđuju praćenje svih epizootiološki značajnih dešavanja u zaraženom i ugroženom području (neškodljivo uklanjanje leševa, čišćenje, dezinfekciju i dr);
- 15) formiraju timove koji će sprovesti vakcinaciju i vrše nadzor nad vakcinacijom u slučaju kada je donijeta odluka o sprovođenju hitne vakcinacije;
- 16) ukidaju ograničenja u slučaju kada više nema opasnosti od širenja bolesti i kada je potrebno, uvode ograničenja na gazdinstva na kojima se nalazi živina ;
- 17) nadgledaju naseljavanje gazdinstava ili objekta nakon ukidanja mjera zabrana i ograničenja koje se odnose na gazdinstva;
- 18) održavaju svakodnevne kontakte sa Operativnim štabom i najmanje jednom dnevno podnose izvještaj o postignutim rezultatima na iskorjenjivanju bolesti;
- 19) održavaju komunikaciju sa lokalnom samoupravom, poljoprivrednim i trgovinskim organizacijama, veterinarima, držaocima životinja i lokalnim medijima u cilju informisanja o situaciji u vezi sa prisustvom bolesti na terenu;
- 20) organizuju neškodljivo uništavanje leševa.

Opštinski timovi vode hronološke zabilješke u formi dnevnika o svim aktivnostima u u vezi sa izbjajanjem i iskorjenjivanjem avijarne influence. Tokom trajanja epizootije uspostavljeni Opštinski timovi su u stalnom zasijedanju. Radni dan i aktivnosti u Opštinskom timu započinju održavanjem sastanaka na kojima se izvještava o sprovedenim aktivnostima, ograničenjima, planiranjem dnevnih aktivnosti i aktivnosti za naredne dane, analiziranjem operativnih planova (usmrćivanje, vakcinacija, dezinfekcija, itd.). Na kraju radnog dana razmatraju se sprovedene aktivnosti, sumiraju izvještaji dobijeni od terenskih ekipa, sastavljaju saopštenja za javnost, pripremaju tabelarni i pisani izvještaji, analiziraju podaci epizootioloških anketa o obavljenim epizootiološkim ispitivanjima, prati se dnevna potrošnja materijalnih sredstava, procjenjuju se potrebe za dodatnim materijalnim sredstvima i o tome se dostavlja dnevni izvještaj Operativnom štabu.

Dnevni izvještaj sadrži podatke o:

- pojavi novih slučajeva bolesti;
- aktivnostima o obilasku terena i utvrđenom stanju;
- sumnjivim slučajevima bolesti;
- procjeni epizootiološkog stanja;
- usmrćivanju živine;
- neškodljivom uklanjanju leševa;
- čišćenju i dezinfekciji;
- o licima i aktivnostima opštinskih timova;
- broju, opremljenosti, smještaju i potrebama angažovanih lica;
- vakcinaciji;
- kontaktima sa medijima i
- tekućim problemima.

Svi bezbjednosni incidenti moraju se odmah prijaviti Operativnom štabu ili relevantnom državnom organu (Uprava policije, organi za prekršaje, tužilaštvo). U slučaju potrebe preduzimaju se odgovarajuće mjere.

3.8 Sastav Opštinskih timova

U rad opštinskih timova uključuju se sljedeća lica:

- 1) nadležni službeni veterinar;
- 2) veterinari sa iskustvom na prepoznavanju kliničkih simptoma i dijagnostici avijarne influence i sprovođenju mjera i postupaka na zaraženim i ugroženim gazdinstvima (usmrćivanje, neškodljivo uklanjanje leševa, čišćenje i dezinfekciju);
- 3) pomoćno tehničko osoblje obučeno za postupanje na zaraženim i ugroženim gazdinstvima i preduzimanju aktivnosti na ograničavanju kretanja lica, životinja i prevoznih sredstava;
- 4) administrativno osoblje osposobljeno i upoznato sa pravilima postupanja i sprovođenja svih propisanih mjera u slučaju iznenadne pojave avijarne influence i većeg obima na lokalnom nivou i upotrebu kompjuterizovanih sistema (centralna baza podataka životinja, LABIS i dr.).

Broj ljudi koji se angažuju u opštinskim timovima može se povećavati kada se za tim ukaže potreba kako bi Opštinski tim bio u mogućnosti da sprovodi odluke koje donosi Operativni štab i Ekspertska grupa. Na taj način se obezbjeđuje potpuna kontrola situacije na terenu.

3.9 Obaveze pojedinih članova opštinskih timova

Pojedini članovi Opštinskog tima imaju posebne, specifične obaveze koje im određuje rukovodilac Opštinskog tima uz konsultaciju sa nadležnim službenim veterinarom.

Nadležni službeni veterinar, veterinari, veterinarski tehničari i administrativno osoblje organizuju i nadgledaju sprovođenje sljedećih poslova:

- 1) usmrćivanje i neškodljivo uklanjanje leševa;
- 2) podrška veterinarima angažovanim na terenu i dostavljanje opreme i materijala;
- 3) čišćenje i dezinfekcija
- 4) priprema izvještaja Opštinskom timu;
- 5) i drugih stručnih poslova u sprovođenju biosigurnosnih mjera.

3.10 Oprema opštinskih timova

Opštinski timovi moraju biti snabdjeveni sljedećom opremom:

- 1) sredstva za komunikaciju (telefoni - fiksni, mobilni, kompjuteri, faks, internet, radio veza i sl.);
- 2) kancelarijska oprema (štampač, fotokopir i sl.);
- 3) kompjuterski sistem za identifikaciju jata i lokaciju životinja, a ukoliko nije moguće štampane verzije;
- 4) mape razmjera 1:50.000 za ugrožena područja i 1:10.000 za zaražena područja;
- 5) redovno ažuriran spisak organizacija i drugih lica koje mogu biti ugrožene avijarnom influencom a koje je potrebno obavjestiti o postojanju bolesti;
- 6) dovoljan broj prevoznih sredstava.

Lista organizacija koje se obavještavaju o postojanju bolesti:

- 1) organi lokalne samouprave;
- 2) područna jedinica uprave policije;
- 3) područna jedinica granične službe i uprave carina;
- 4) ostale službe koje vrše određene aktivnosti na zaraženim gazdinstvima ili zaraženom ili ugroženom području;
- 5) stočne pijace, sabirni centri i trgovci životinjama;
- 6) veterinarske ambulante;
- 7) prevoznici životinja i proizvoda životinjskog porijekla;
- 8) pravna i fizička lica koji se bave proizvodnjom i prometom živine;
- 9) pravna i fizička lica koja vrše promet i proizvodnju hrane za životinje;
- 10) objekti za klanje i objekti za preradu i proizvodnju proizvoda od živinskog mesa;
- 11) udruženja poljoprivrednih proizvođača; i
- 12) pravna lica koja vrše poslove DDD.

Službeni veterinari koji vrše poslove zdravstvene zaštite na zaraženom i ugroženom području moraju posjedovati mobilne telefone (mreža sa najvećim stepenom pokrivenosti za to područje) za komunikaciju sa Operativnim štabom.

U cilju obezbjeđivanja visokog nivoa biosigurnosti mjera potrebno je obezbijediti odvojene sanitarne prostorije (tuševе, kabine za presvlačenje) za zaposlena lica koje dolaze sa gazdinstava i objekata za koje se pretpostavlja da nijesu zaražena i a posebno odvojene prostorije za kontaminirana lica koja su bila na sumnjivim ili zaraženim gazdinstvima odnosno objektima. Nakon službene potvrde bolesti potrebno je Opštinskom timu obezbijediti i dostaviti potrebnu opremu i potrošni materijal radi suzbijanja i iskorjenjivanja avijarne influence.

Oprema i potrošni materijal obuhvataju;

- 1) zaštitna odijela za jednokratnu upotrebu i opremu za lica koja vrše terenski rad (gumene i rukavice od lateksa, zaštitne maske i naočare, gumene čizme, PVC vreće otporne na autoklaviranje za pakovanje zaštitne odbačene odjeće i opreme za dezinfekciju i čuvanje čizama);
- 2) oprema za uzorkovanje za dijagnostičko ispitivanje i vršenje obdukcije (špricevi 2,5 ml i igle za jednokratnu upotrebu, vakumtajnere i epruvete za uzorkovanje krvi, špriceve i igle za uzorkovanje krvi, kutija od nerđajućeg čelika, plastične kese 3 litra, samolijepljive etikete, marker flomasteri, sprej u boji za označavanje, velike plastične kutije koje se lako dezinfikuju za transport opreme i uzoraka, pribor za uzimanje briseva, 10% puferisani formalin, 33% puferisani formalin, transportni frižideri za prevoz uzoraka -epruveta, celulozna vata);
- 3) sredstva za omamljivanje i usmrćivanje živine; CO2 70%, aparat za mjerenje koncentracije CO2, kontejner za usmrćivanje živine, cijevi kojima se gas dovodi u kontejner, špricevi za ubrizgavanje smrtonosnog sredstva;
- 4) opremu za čišćenje i dezinfekciju i odgovarajuću količinu dezinfekcionih sredstava koja provjereno djeluju na virus avijarne influence, leđne prskalice (ručne i na motorni pogon, uređaje za pranje pod pritiskom), četke za pranje prostorija, četke za pranje ruku, lopate, metle, vile, sunđer, kofe, velike plastične vreće za prljavu odjeću i smeće (pakovanje 70x110 L);
- 5) oprema za sprovođenje hitne vakcinacije; višedozni automatski špricevi sa rezervnim dijelovima i futrolom, mali sterilizator za višedozne špriceve, plastični kontejner za odlaganje upotrijebljene opreme i drugog rizičnog otpada, igle i špricevi za jednokratnu upotrebu, ručna lampa sa rezervnim baterijama, čeonna lampa sa rezervnim baterijama;
- 6) odgovarajuće količine kancelarijskog materijala, svih potrebnih službenih obrazaca i sredstva za obilježavanje zaraženog i ugroženog područja;
- 10) fotoaparati i video kameru otporne na dezinfekciono sredstvo.

Opštinski timovi na osnovu prethodno zaključenih ugovora sa organima lokalne samouprave moraju da imaju mogućnost hitnog angažovanja mehanizacije za kopanje jama za uništavanje zaražene, uginule i usmrćene živine, teretnih vozila (kamiona, cistijerni za vodu i dr), agregate za obezbjeđivanje struje, pumpi za vodu, uređaja za pranje pod pritiskom i druge potrebne opreme.

3.11 Ekspertska grupa

U cilju pružanja stručne pomoći Operativnom štabu i Opštinskim timovima Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja -Uprava obrazuje Ekspertsku grupu sa stalnim članovima a u slučaju potrebe sastav ekspertske grupe se može mijenjati. Članovi ekspertske grupe su doktori veterinarske medicine i lica sa odgovarajućim stručnim znanjima i iskustvima u oblasti bolesti živine, dijagnostike, suzbijanja i iskorjenjivanja avijarne influence (spec. epizootologije, patologije, virusologije, mikrobiologije). Članovi ekspertske grupe dužni su biti dostupni i pripravnici u slučaju pojave atipične kuge živine.

3.12 Obaveze i odgovornosti ekspertske grupe

U slučaju kada u zemlji nema pojave bolesti, dužnosti i obaveze Ekspertske grupe su pružanje stručne pomoći:

- 1) veterinarskoj službi u planiranju aktivnosti i mjera u slučaju iznenadne pojave avijarne influence;
- 2) u izradi stručnih uputstava i instrukcija nadležnim organima, Operativnom štabu u vezi sa preduzimanjem mjera na suzbijanju i iskorjenjivanju avijarne influence;

- 3) za unapređenje kriznog plana i/ili izmjenu kriznog plana;
- 4) pri izradi plana obuke za veterinarsko osoblje iz oblasti kliničke patologije, epizootiologije i kontrole i suzbijanja avijarne influence, obavještanja javnosti, kontroli sprovođenja mjera i dr.;
- 5) za razvoj modela za sakupljanje i analizu epizootioloških podataka;
- 6) za razvoj modela pri donošenju odluka na osnovu naučnih saznanja, propisanih zahtjeva i preporučenih međunarodnih standarda;
- 7) pri izradi plana za sprovođenje vježbi simulacije suzbijanja avijarne influence;
- 8) pri sprovođenju obuke veterinarskog osoblja u oblasti ranog kliničkog otkrivanja i prepoznavanja simptoma avijarne influence uključujući i diferencijalno dijagnostičke prepoznavanje sličnih bolesti, epizootiologije i patologije avijarne influence;
- 9) pri organizovanju medijsko informativne kampanje o značaju avijarne influence i dr.

U slučaju pojave sumnje na avijarnu influencu, Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja -Uprava obavještava Ekspertsku grupu koja odmah počinje sa radom.

Ekspertska grupa mora da ima dostupne podatke i omogućen pristup svim neophodnim informacijama bitnim za izradu prve procjene epizootiološke situacije kako bi izdala stručno uputstvo, primjereno situaciji; za uzimanje uzoraka i sprovođenje potrebnih laboratorijskih ispitivanja za brzo postavljanje dijagnoze ili isključivanja avijarne influence. Ekspertska grupa je dužna da pri svakoj pojavi sumnje na avijarne influence izlazi na potencijalno zaraženo gazdinstvo i na terenu vrši procjenu situacije.

U slučaju potvrđivanja avijarne influence Ekspertska grupa je dužna da:

- izvrši procjenu kliničke slike oboljelih životinja na gazdinstvu;
- analizira podatke i sve činjenice od značaja dobijene epizootiološkim ispitivanjem u cilju utvrđivanja porijekla zaraze, datuma pojave bolesti i mogućeg širenja bolesti;
- izvrši procjenu gazdinstava, objekata ili lokacija koje su pod najvećim rizikom od direktnog ili indirektnog kontakta sa virusom avijarne influence i identifikuje moguće puteve prenošenja virusa avijarne influence;
- pruža savjetodavnu i stručnu pomoć starješini nadležnog organa i Operativnom štabu pri izradi plana nadzora epizootije, programa serološkog nadzora i druge mjera za suzbijanje avijarne influence;
- sprovodi kontinuirana epizootiološka ispitivanja;
- priprema epizootiološki izvještaj upotpunjen podacima o meteorološkim, geografskim i ostalim raspoloživim podacima;
- analizira podatke sa terena u kontinuitetu i vrši procjene u odnosu na definisane mjere nadzora, postignute rezultate i ishoda pojedinih odluka na tok i širenje avijarne influence tokom trajanja epizootije;
- vrši procjenu i određuje vrijeme za pooštavanje pojedinih mjera (intenzitet, prostor) tokom trajanja epizootije i o tome obavještava Operativni štab;
- predlaže najprikladniji način usmrćivanja životinja, uništavanja leševa ubijene i usmrćene živine i dekontaminacije gazdinstava i objekata, uzimajući u obzir ekološki uticaj i rizik po zdravlje ljudi.

Ekspertska grupa na osnovu sprovedenog epizootiološkog ispitivanja, sastavlja epizootiološki izvještaj o prvim slučajevima bolesti koji sadrži najmanje sljedeće:

- 1) opšte stanje na gazdinstvima živine;
- 2) broj živine i ostalih prijemčivih vrsta životinja na gazdinstvima;
- 3) način/tehnologiju uzgoja;
- 4) pojedinačne kategorije živine na gazdinstvima;
- 5) broj živine koje pokazuju kliničke simptome bolesti;
- 6) starost živine, porijeklo živine;
- 7) datum uočavanja prvih kliničkih znakova bolesti;
- 8) lokaciju gazdinstava, veličinu i povezanost sa ostalim gazdinstvima na kojima se nalazi živina, opisom puteva, prirodnih barijera, drugim objektima u okruženju, pijacama, klanicama i dr.;
- 9) kretanje i promet živine, hrane, lica i potencijalno kontaminiranog materijala sa zaraženih gazdinstava i objekata ili ka zaraženim objektima i gazdinstvima.

3.13 Oprema Ekspertske grupe

- 1) zaštitna odijela za jednokratnu upotrebu i opremu za lica koja vrše terenski rad (gumene i rukavice od lateksa, zaštitne maske i naočare, gumene čizme, PVC vreće -50 l otporne na autoklaviranje za pakovanje Ozaštitne odbačene odjeće i opreme za dezinfekciju i čuvanje čizama);
- 2) oprema za uzimanje uzoraka za dijagnostičko ispitivanje i vršenje obdukcije (odgovarajući kontejneri za tečni materijal i organe, materijal za pakovanje vakumtajnere i epruvete za uzorkovanje krvi, špricevi i igle za uzorkovanje krvi i oprema za transport uzoraka);
- 3) oprema za usmrćivanje/eutanaziju životinja;
- 4) oprema za čišćenje i dezinfekciju (četke, lopate, kofe, ledne prskalice (ručne i na motorni pogon, uređaje za pranje pod pritiskom,);
- 5) odgovarajuća količina dezinfekcionih sredstava koja provjereno djeluju na virus avijarne influence;
- 6) odgovarajuća oprema i sredstva za obilježavanje zaraženog i ugroženog područja i
- 7) kancelarijski materijal, knjige potrebnih obrazaca i zapisnike i dr.

3.14. Lica i oprema za sprovođenje mjera suzbijanja i iskorjenjivanja avijarne influence

Angažovana lica

Za izvršavanje poslova za sprovođenje mjera suzbijanja i iskorjenjivanja avijarne influence angažuju se: nadležni službeni veterinari, osoblje registrovanih veterinarskih ambulanti u mjestu izbijanja avijarne influence ili sa područja susjednih opština, zaposleno osoblje Specijalističke veterinarske laboratorije i druga pravna lica za obavljanje veterinarske djelatnosti i administrativno veterinarsko i drugo osoblje.

U slučaju potrebe Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja - Uprava može narediti sprovođenje veterinarsko sanitarnih mjera i veterinarima iz veterinarskih organizacija iz drugih opština, drugim pravnim licima za obavljanje veterinarske ili poljoprivredne djelatnosti i njihovo angažovanje u zaraženom i ugroženom području.

U cilju efikasnijeg i stručnijeg sprovođenja mjera iz Kriznog plana organizuju se specijalizovane ekipe za:

- 1) Popis životinja (službeni veterinar, veterinar i veterinarski tehničar/i);
- 2) Uzorkovanje krvi (službeni veterinar, veterinar i veterinarski tehničar/i);
- 3) Usmrćivanje/Eutanaziju (službeni veterinar, veterinar i veterinarski tehničari);
- 4) Dezinfekcija (veterinar, veterinarski tehničar/i i drugo osoblje osposobljeno za obavljanje poslova DDD).

Lista angažovanih i uključenih lica, u sprovođenju Kriznog plana data je u Prilogu 2 koji je sastavni dio plana.

4. Sredstva za sprovođenje kriznog plana

Sredstva za sprovođenje Kriznog plana obezbjeđuju se iz budžeta Crne Gore - budžetske rezerve.

Sredstvima iz stava 1 ove tačke finansira se nabavka vakcina i sprovođenje hitne vakcinacije, dijagnostička ispitivanja i blagovremeno otkrivanje virusa avijarne influence u prirodi među populacijom domaćih ptica i divljih ptica, naknada štete za usmrćenu i zaklanu živinu prilikom sprovođenja mjera vlasnicima živine i drugi troškovi za:

- nabavku opreme za zaštitu angažovanih lica;
- nabavku potrošnog materijala;
- opremanje Operativnog štaba i opštinskih timova za upravljanje u vanrednim situacijama;
- opremu i sredstva za usmrćivanje životinja;
- opremu i vozila za sakupljanje leševa usmrćenih i uginulih životinja;
- opremu i sredstva za neškodljivo uklanjanje leševa;
- -sredstva i opremu za čišćenje i dezinfekciju zaraženih gazdinstava, objekata, opreme i vozila i drugih kontaminiranih predmeta;
- veterinarske lijekove i dijagnostička sredstva za zdravstvenu zaštitu životinja;
- naknadu štete držaocima za uginule ili usmrćenu živinu i oštećene ili uništene predmete prilikom izvršenja naređenih mjera;
- izradu informativno-edukativnog materijala;
- obuku angažovanih lica;
- rad eksperata i/ili grupa za nadzor i kontrolu sprovođenja mjera iz državnih organa ili drugih institucija;
- naknadu za angažovanje pravnih i fizičkih lica koja učestvuju sprovođenje određenih mjera i aktivnosti;
- naknadu za rad zaposlenih iz državnih organa ili drugih institucija za vanredno radno angažovanih i povećan obim poslova.

5. Oprema

Sva oprema navedena u Kriznom planu mora se redovno obnavljati, održavati u ispravnom stanju, biti uvijek dostupna i racionalno se koristiti. Oprema se mora čuvati u odgovarajućim uslovima i prostorijama. O utrošenoj opremi mora se voditi precizna evidencija. Operativni štab, Opštinski timovi i Specijalistička veterinarska laboratorija su odgovorni za čuvanje i održavanje opreme, korišćenje, potrošnju, nabavku i dr., u zavisnosti od mjesta gdje je oprema smještena.

Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja -Uprava obezbjeđuje opremu kupovinom, ugovorom o zakupu ili iznajmljivanju ili ugovorom o angažovanju pravnih i fizičkih lica za određene robe i usluge za potrebe realizacije Kriznog plana (mašine za dezinfekciju većih razmjera, opremu i mašine za kopanje, prevoz leševa i dr.).

6. Informisanje javnosti

Javnost se obavještava o sprovođenju mjera za suzbijanje pojave i iskorjenjivanja avijarne influence putem elektronskih ili štampanih medija.

Saopštenja za javnost daje ministar poljoprivrede i ruralnog razvoja.

Ovaj plan objaviće se u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 08-2623
Podgorica, 6. oktobra 2016. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Milo Đukanović, s.r.

TABLE ZA OZNAČAVANJE: ŽARIŠTA ZARAZE, UGROŽENOG I ZARAŽENOG PODRUČJA I DEZINFEKCIONOG PUNKTA



CRNA GORA

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE I RURALNOG RAZVOJA

UPRAVA ZA BEZBJEDNOST HRANE, VETERINU I FITOSANITARNE POSLOVE

ŽARIŠTE ZARAZE
zabranjen pristup!



CRNA GORA

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE I RURALNOG RAZVOJA

UPRAVA ZA BEZBJEDNOST HRANE, VETERINU I FITOSANITARNE POSLOVE

ZARAŽENO PODRUČJE!



CRNA GORA

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE I RURALNOG RAZVOJA

UPRAVA ZA BEZBJEDNOST HRANE, VETERINU I FITOSANITARNE POSLOVE

UGROŽENO PODRUČJE!

STOP!

**obavezna dezinfekcija
vozila**

TRAKE ZA OZNAČAVANJE ŽARIŠTA ZARAZE

ŽARIŠTE ZARAZE!

ZABRANJEN PRISTUP!



Crna Gora
Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja
Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove

UPUTSTVO ZA IZRADU DEZINFEKCIONIH BARIJERA

POŠTOVANI GRAĐANI!

U cilju zaštite zdravlja vaših životinja i zaštite vaše imovine molimo vas da na ulazima u vaša dvorišta i vaše objekte u kojima držite živinu obavezno postavite dezinfekcione barijere radi dezinfekcije vozila, ruku i obuće ljudi. Takođe vas molimo da posjete vašim domaćinstvima, od strane posjetioca i susjeda, svedete na minimalnu moguću mjeru i zahtjevate obaveznu dezinfekciju ruku, obuće i vozila. Na ovaj način ćete zaštititi vaše životinje od izbijanja avijarne influence.

Za izradu dezinfekcionih barijera možete koristiti sljedeću opremu i sredstva:

- 1) na ulazu u dvorište postaviti sloj slame u debljini od 15 centimetara ili komad sunđera. Ako je moguće, dezinfekciona barijera treba djelimično da bude ukopana u zemlju dubine oko 15 cm. Veličina dezinfekcione barijere odnosno gazišta treba da bude takva da točkovi vozila mogu da naprave pun krug preko gazišta i budu dezinfikovani u cjelosti (za putničko vozilo najmanje 2 metra puta 1 metar, a za poljoprivredna motorna i druga vozila veličinu odrediti u zavisnosti od veličine vozila i obima najvećih točkova);
- 2) za dezinfekciju vozila treba koristiti kaustičnu sodu (natrijum hidroksid-živa soda) u rastvoru od 2%. Rastvor se pravi na sljedeći način: na 9,8 litara obične vode dodati 200 grama kaustične sode. Nakon otapanja sode rastvor preliti preko sloja slame ili sunđera koji je postavljen na mjestu dezinfekcione barijere. Svakodnevno vršite dopunu tečnosti u dezinfekcionoj barijeri dodavanjem novih količina rastvorene sode. Prilikom rada obavezno koristiti zaštitne naočare i gumene rukavice radi zaštite ruku od korozivnog djelovanja kaustične sode (mogu se koristiti zaštitne rukavice i naočare namjenjene za zaštitu prilikom rukovanja sa herbicidima i sredstvima za zaštitu bilja);
- 3) na ulazu u dvorište, kada je temperatura iznad nule, postavite posudu sa rastvorom nekog od komercijalnih dezinficijenaca koje možete kupiti u veterinarskoj ili humanoj apoteci. Kada je temperatura ispod nule posudu unijeti u zatvoren prostor, ali obavezno zahtjevati od posjetioca da ruke dezinfikuju ovim rastvorom tako što će te ih posipati na ulazu u vaše dvorište. Umjesto limunske kisjeline može se koristiti i neki od gotovih komercijalnih preparata za dezinfekciju ruku koje možete nabaviti u veterinarskim ambulancama ili nekoj od apoteka.

Prilog 2

LISTA UČESNIKA U SPROVOĐENJU KRIZNOG PLANA

1. MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE I RURALNOG RAZVOJA

Rimski trg
e.mail: kabinet@mpr.gov.me
81000 Podgorica
Tel: 020/482-109

2. UPRAVA ZA BEZBJEDNOST HRANE, VETERINU I FITOSANITARNE POSLOVE

Bulevar Svetog Petra Cetinjskog br.9
81000 Podgorica
Tel: 020/201-945
Fax: 020/201-946
e.mail: veterinarska.uprava@vu.gov.me

3. SPECIJALISTIČKA VETERINARSKA LABORATORIJA

Ul »Džordža Vašingtona« bb
Podgorica 81000
Tel. 020/269-403, 020/269-405
Direktor: Dejan Lausevic
mobilni: 067/215-222; 068/804-860
e-mail: dejanlausevic@t-com.me

4. Adresa EU referentne laboratorije za Avijarnu Influencu

Central Veterinary Laboratory
New Haw, UK-Weybrigde
Surrey KT 15 3NB
United Kingdom
Tel: (44.1932) 34.11.11
Fax: (44.1932) 34.70.46

5. VETERINARSKA INSPEKCIJA PODGORICA, DANILOVGRAD, KOLAŠIN I CETINJE

Gl. vet. Inspektor Drašković Mirjana
Mobilni: 067/609-001; 068/872-771
e-mail: mirjana.draskovic@uip.gov.me
Vet. Inspektor Stamatović Aleksandar
Mobilni: 067/252-313; 068/872-767
e-mail: aleksandar.stamatovic@uip.gov.me
Vet. Inspektor Dragana Grbić Sekulović
Mobilni: 067/637-275 ; 068/872-772
e-mail: dragana.sekulovic@uip.gov.me

Vet. Inspektor Šekarić Marko
Mobilni: 067/642-155; 068/872-770
e-mail: marko.sekaric@uip.gov.me

Vet. Inspektor Bošković Marijana
Mobilni: 068/872-887
e-mail: dvmboskovic@gmail.com

Vet. Inspektor Perišić Boro
Mobilni: 068/872-845
e-mail: boro.perisic@hotmail.com

VETERINARSKA INSPEKCIJA NIKŠIĆ PLUŽINE I ŠAVNIK

Vet. Inspektor Sudžum Slavica
Mobilni: 069/645-556
e-mail: zokaslavica@gmail.com

Vet. Inspektor Kecojević Nikola
Mobilni: 067/221-138; 068/872-769
e-mail: nikola.kecojevic@uip.gov.me

VETERINARSKA INSPEKCIJABIJELO POLJE I MOJKOVAC

Vet. Inspektor Saša Đurović
Mobilni: 067/221-141
e-mail: dobrakovo@t-com.me
sasadjurovic0304@t-com.me

VETERINARSKA INSPEKCIJA ROŽAJE I ANDRIJEVICA

Vet. Inspektor Čazim Nurković
Mobilni: 067/221-135
e-mail: cazim.nurkovic@uip.gov.me

Vet. Inspektor Mersudin Mujević
Mobilni: 067/506-774; 068/872-765
e-mail: mersudin.mujevic@uip.gov.me

VETERINARSKA INSPEKCIJA BERANE I PLAV

Vet. Inspektor Dragana Pešić
Mobilni: 067/239-918
e-mail: dragana.vet@t-com.me

VETERINARSKA INSPEKCIJA PLJEVLJA I ŽABLJAK

Vet. Inspektor Radmila Jakić
Mobilni: 067/218-801; 068/872-766
e-mail: riakic@t-com.me

Vet. Inspektor Milica Borović
Mobilni: 067/218-802; 068/872-763
e-mail: mborovic@t-com.me

VETERINARSKA INSPEKCIJA BAR

Vet. Inspektor Milan Kragulj
Mobilni: 067/239-920; 068/872-774
e-mail: milan.kragulj@uip.gov.me

Vet. Inspektor Ružica Mirković
Mobilni: 067/239-916
e-mail: ruzica.mirkovic@uip.gov.me

VETERINARSKA INSPEKCIJA ULCINJ

Vet. Inspektor Čedo Ziramov
Mobilni: 068 872 811
e-mail: cedo_ul@hotmail.com

VETERINARSKA INSPEKCIJA HERCEG NOVI

Vet. Inspektor Zoran Zdravković
Mobilni: 067/524-787; 068/872-824
e-mail: zoran.zdravkovic@uip.gov.me

VETERINARSKA INSPEKCIJA BUDVA

Vet. Inspektor Tomo Lazović
Mobilni: 067/221-140
e-mail: tomo.lazovic@uip.gov.me

VETERINARSKA INSPEKCIJA TIVAT I KOTOR

Vet. Inspektor Milovan Mikić
Mobilni: 067/239-917
e-mail: micovet@t-com.me

OPSTINA	SPISAK VETERINARSKIH AMBULANTI	Direktor	Kontakt telefon
PODGORICA	VA. Podgorica d.o.o	Husag Gabor	069/308-761 020-645-300
PODGORICA	VA.Montvet	Nebojša Ščekić Predrag Stojović	069-014-726; 069-053-397 020-625-713
PODGORICA	VA.Animavet	Husein Ljumić Branko Živković	020-641-651; 069-311-799; 069-015-745
DANILOVGRAD	VA“Primavet“	Milivoje Šaletić	020-813-133 069-017-877 067-813-121
DANILOVGRAD	AMV Provita DOO	Radojko Milovanović	067-813-121
NIKŠIĆ	VA. „Nikšić D.O.O“	Mikić Petko	040-231-796; 069-341-330
PLJEVLJA	VA „Savić“	Ranko Savić	052-311-336 069-340-797
PLJEVLJA	VA “Dr.Gojko Karanfilovski”	Gojko Karanfilovski	052-323-471; 067-568-995
BIJELO POLJE	VA“Bijelo polje D.O.O“	Darko Cvijović	050-433-550 067-226-826
BIJELO POLJE	VA“Vet Sanus“	Kerim Zejnilović	050-482-390; 067-272-217
BIJELO POLJE	VA“Grandov“	Nikola Grandov Davor Korunik	050-432-602; 069-551-094; 069-282-321
ANDRIJEVICA	VA“Berane“ D.O.O	Saša Cimbalević	067/505-579
BERANE	VA“ Ralević“	Ratko Ralević	051-234-796 069-259-733
BERANE	VA“Berane“ D.O.O	Aleksandar Bulajić	051-233-172; 069-050-646; 067-813-434
MOJKOVAC	VA“DR Vaso Đurović“	Tatjana Simić	050-472-780 069-299-329 069-440-897
PLAV	VA„Plav“ DOO	Zuvdija Jasavić	051-251-044 067-638-612
BAR	VA „Bar“ D.O.O.	Medojević Goran	030-341-342 067-361-509
ULCINJ	VA„Veterinaria“	Murtović Dželal	030-411-131 069-033-638
ULCINJ	VA”Veterinum”	Ravja Xhemal	030-412-763; 030-401-412; 069-031-537
ULCINJ	VA“D.O.O.Veterinar- Toplica“	Toplica Stojilković	069-146-404
HERCEG NOVI	VA“Vetmedic“	Boško Medić	069/041-097
HERCEG NOVI	VA“Nova Vet“	Božo Perišić	067-611-391
TIVAT	VA“Vet –Med“	Toni Garbin	032-684-412 069-044-422
ŽABLJAK	VA „Žabljak“ D.O.O.	Terzić Vladimir	052-361-266 067-539-448
ŠAVNIK	VA“Sinjajevina“	Pučurica Mifto	069-308-752
CETINJE	„Vet Medica“	Suzana Radonjić-Daskalovski	041-231-591 069-443-598
KOLAŠIN	VA“dr Saša Drljević“	Saša Drljević	067/9182-728
KOTOR	VA“Kotorska“	Truš Nikola	032-331-682 067-644-824
ROŽAJE	VA“Vetprom“	Denis Pepić	067-552-567
ROŽAJE	Rožaje DOO	Pepić Šemso	067/410-811